

Ц П Г Е В А :

За Прву Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 вр, на по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у год. и полугодишњим роковима.

Поједини број 20 хелера.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Главни уредник: Милош Живковић

Нова Влада пред Н. Скупштином.

У недјељу прије подне представила се Народној Скупштини нова влада, која је под предсједништвом Господина Марка Радуловића образована из скупштинске средине.

Том приликом је Министар Предсједник и Министар Иностр. Дјела Господин Марко Радуловић прочитао ову изјаву владе:

„Господо Посланици!

Особито цијенећи повјерење Народ. Представништва, које нам је указао предложивши нас Круни за савјетнике, и готовост Круне, да задовољи жељу Народног Представништва примивши без измјена избор скупштински, ми смо се примили те велике колико пуне части, толико и тешке дужности једино у нади, да ћемо код та два најглавнија државна фактора свагда наћи ону помоћ коју будемо заслужили.

Баш та једнодушност у повјерењу према нама од стране Круне и Народ. Представништва, Господо Посланици, и кријепи нас и даје нам вољу за што јачи и живљи рад на остварењу свега онога, што иде у корист наше драге домовине.

Господо Посланици, програм рада владина данас нам је немогуће Нар. Представништву изнијети, јер програм се не може онако од ока учинити, него о њему треба доста времена и размишљања, али свакако влада ће с њим изаћи још у овом сазиву скупштинском.

Господо Посланици, овђе ћу само изузетно рећи, што се тиче спољне политике, да ће се она водити у чисто народном, традиционалном духу и правцу, како је вазда водио наш узвишени владар и његови славни преци.

Још једном изјављујем, да ћемо уложити све своје силе, да оправдамо драгоцјено повјерење Круне и Нар. Представништва, те у то име кличемо: Да живи први уставни владар Црне Горе! Да живи прва редовна Народна Скупштина!

Изјава владе пропаћена је бурним усклицима: Живио Господар! и Живјели Министри!

Послије тога је предсједник Народне Скупштине Господин Војвода Шако Петровић поздравио владу овим ријечима:

„Господине Предсједниче, Господо Министри!

У име Народне Скупштине поздрављам вас са добро нам дошли, тијем прије, што је ваш праведни избор успостављен вољом већине Народне Скупштине, која се од ње тражила благовољење Његовог Краљевског Височанства Господара. Особито радосан, да с овога пуног части мјеста могу да кажем, да је воља Народне Скупштине била воља Господарева, а воља Господарева била је воља Народне Скупштине, у чему није изостала ни ваша слога и поуздање једног према другом, те с пуним правом Народном Представништвом може очекивати, да ћете изаћи с програмом, којим ће се наговјестити срећнији дани Црној Гори, и да ћете бити вјерни чувари закона и заштитници правде и истине, а у том ћете

вазда наћи симпатије код Народног Представништва; оно ће вазда с вама бити. Живио Господар! Живјела демократска влада!“

Пошљедњих дана преувеличавани су и невјерно представљани и тумачени гласови, који су довођени у везу са Краљевином Италијом и с односима између Талијана и Црногораца. Да се у овоме не би нашло средство за прављење неоснованих претпоставка, утврђујемо и овом приликом свакоме познати факт, да је једна од најљепших одлика нашега народа да се на дому своје према сваком странцу односи са пажњом. Ова пажња није мања ни према Талијанима, који су први у нашој отаџбини уложили своје капитале у индустријску и економску предузећа. Италија, земља слободе и напретка, у овим нашим странама, гдје се слобода највише цијени, увијек је наилазила на симпатије, за које није потребно ни истицати, да су постале трајне од онога дана, кад су везама сродства везана обострана владалачка дома.

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 1. новембра 1906. год.

IV Редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине. На дневном је реду: читање записника III редовног сазива; читање депеша; читање молба за одсуство; читање интерпелација.

Сједница је отворена у 9^{1/2} сати. За министарским столом били су г. г. министри: Гојнић и Дожић.

Предсједник позива секретара, да прочита записнике III. сједнице. Секретар чита записник, који се усваја без примједбе.

По прочитању записника посланик Вулетич примјеђује да се је предсједништво у два маха огријешило о чл. 43. зак. о пословном реду, што није објавило дневни ред, и што се за мале ствари сазива сједница, кад је већ одбор за претрес нацрта закона о пословном реду отпочео свој посао, — на тражи да му се примједба унесе у записник.

Потпредсједник позива секретара да чита телеграме, који су упућени Народној Скупштини.

Секретар чита телеграме и то: телеграм од Народног Собрања из Софије у којем се изјављују симпатије и најбоље жеље нашој Скупштини за напредак Црне Горе и за зближење словен. народа. Скупштина по саслушању телеграма кличе: „Живјели!“, и телеграм Црногорске универзитетске омладине у Биограду, у којем се апелује на Црногорско Народно Представништво да се заузме за оптужену црногорску омладину.

Потпредсједник позива Скупштину да саслуша неке интрпелације, које секретар чита:

1) Попа Крста Поповића, у којој интерпелише министра унутр. дјела и пита: да ли је што учињено по молби Љешкопољца, којима је одузето Веље Брдо. На ово питање министар унутр. дјела г. Гојнић изјављује, да ће одговорити кад прегледа односна документа.

2) Поп Крсто Поповић интерпелише министра финансија и грађевина тражећи: да се направи мост на Трешаници, на Ситници код Бери и колски пут од Миркова моста к Жабљаку.

3) Јанко Тошковић интерпелише министра војног: зашто су радници приморавани од војничких власти да раде пут уз Тару, кад већ плаћају обавезни рад; зашто се министар војни мијешао у дјелокруг министра грађевина; како је министар војни могао послати комисију као војни суд за раднике које је до-

тични бригадир ослободио; како је министар могао казнити раднике по војничким законима, а кад исти нијесу били под оружјем нити под барјаком, противно чл. 126. и 149. Устава.

Потпредсједник каже: да ће се интерпелације на министра финансије и грађевина и министра војног упутити истијема пошто су одсутни.

Предсједник узима ријеч и каже:

Господо, мислим да треба најозбиљнију пажњу обратити на овај омладински апел и пита, може ли Народна Скупштина или бар поједини посланик интерпелисати односно овога апела.

Сава Вулетич изјављује да није депеша надлежно упућена, већ је треба упутити одбору за молбе и жалбе, на наставља: у телеграму се апелује да се оптужени ослободе, али ми имамо суд који ће их или ослободити или осудити, ако буду криви. Зато је власт позвата, а не Народна Скупштина, па ако буде потребно суду позваће и другу омладину, која с оптуженијема изјављује солидарност.

Спасоје Пилетић каже: да ће влада бити одговорна, ако се оптужена омладина осуди, а не позове на одговорност остала омладина, која оптуженој изјављује солидарност па наставља да у том случају може поједини посланик интерпелисати.

Сердар Саво Пламенац каже: да је ђацима требало раније пресудити, јер су изложени сувишним трошковима, а поред тога губе вријеме за науку.

Потпредсједник на 11. сати закључује сједницу и изјављује Скупштину да ће се идућа заказати објавом, у којој ће се и дневни ред означити.

Предсједник Народне Скупштине, В. Шако Петровић
Секретари, Љуб. Бакић, Милија Павићевић.

ЗАПИСНИК

од 4. новембра 1906.

V редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине.

На дневном је реду претрес нацрта адресе у начелу.

Сједница је отворена у 10^{1/2} сати прије подне.

За министарским столом сва г. г. министри.

Предсједник отвара V редовни састанак.

Секретар: чита записник IV сједнице. Предсједник: пита, има ли ко што примјетити на записник.

Др. Марушић имао је ријеч, али није била у вези са записником те је записник усвојен без примједба.

Секретар: чита молбе и жалбе, и то: 1. Богдана Ђурашковића, који тражи комисију за ријешање његове трогодишње парнице;

2. Марка Ивановића с друштвом, који се жали да су као ђаци телеграфског курса дигнути са даљег школовања.

3. Вука Клајића и Василије Војиновића — Прекотараца, који траже заштиту, пошто су потиштени приликом пролетошње буне;

4. Стевана Савова из Цекина, који моли, да му се дозволи, да га лијечи неки Радосав Петров;

5. Шпира Милића с Цетиња који моли да му се узме на претрес спор са Матом Вујићем, пошто суд одговлачи;

6. Сима Перуновића с друштвом из Мркојевића, који моли да се дозволе ханови дуж колског пута Бар—Уљин;

7. Сава Јаблана, који се жали што му пошт.-телегр. управа није дала службу, коју је морао због болести напустити;

8. Милисаву Стевановића, Морачанина, који живи у Биограду, и моли за државну службу;

9. Крста Пуношевића, капетана у пензији с Његуша, који моли за повећање пензије;

10. Велише Вучевића бив. жандара из Васојевића, који такође за пензију моли;

11. Милића Мујова Вукашиновића из Пипера, који се жали на капетане: Николу и Петра Савовиће због тога, што су га упропастили, те је принуђен живјети у пећини;

12. Стевана Б. Кривокапића из Цуца, који се жали због неких путнина;

Претплата се шаље поштом само у непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетинје, а коме је наручије, г. Перу Рамада новићу, К. Ц. агенту у Котор.

Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

13. Бар. Ђура Минића с друштвом из Колашина, који се жали на пресуду Вел. Суда због парнице с Пиперима око планине Лукавице и Требијеша;

14. Анта Палангића из Бара, који се жали, да му је распродато имање због неког трошка који је учинио преминули му син у Цариграду. —

Предсједник: Каже, да ће се прочитане молбе и жалбе упутити дотичном одбору, — па позива Скупштину, да изволи саслушати два указа Њ. Кр. В. Господара, и то: указ за пројект закона о буџету, и пројект закона о народним школама, на који позив г. г. посланици устају.

Секретар: Чита указе, послје чега се скупштина одазива са: Живио Господар!

Предсједник: Обраћа пажњу Скупштини да изволи саслушати молбу Оце Карађузовића и Адема Колића за одсуство.

Секретар: Чита молбу поменутих у којој траже од 5. ов. напријед 10 дана одсуства коју молбу Скупштина једногласно прима.

Предсједник: Позива Скупштину да саслуша телеграм упућен Скупштини од Добротворитељног Друштва из Софије.

Секретар: Чита телеграм у којем се изражавају симпатије и добре жеље на што посланици узвикују: Хвала им! Живјели!

Предсједник: Изјављује Скупштину, да ће се читати нека питања и интерпелације.

Секретар: Чита питања г. г. посланика: 1.) Спасоја Пилетића на Мин. Ун. Дјела, односно давања цигарета из Управе Монопола Дувана;

2.) Јована Пламенца и Јанка Тошковића, односно инструкција Министра Унутрашњих Дјела на органе полиције приликом манифестација. На прво питање г. Министар Унутрашњих дјела каже, да ће додјеле одговорити, пошто му питање није познато; а на друго питање каже, да није истинито, него да је казао, ако би била ванредна демонстрација, да се утиша, на што га — каже — и закон овлашћује, послје које изјаве г. г. Јован Пламенац и Др. Марушић истичу недоследност таквог поступка.

Интерпелације: 1.) Јанка Тошковића на заступника Министра Просвјете, у којој потанко износи критику на стање учитељско и наставу — на коју интерпелацију г. министар Дожић каже, да ће одговорити послје неколико дана;

2.) Милије Павићевића на Министра Ун. Дјела односно Монопола Дувана, у којем Монопол, његови органи и рачуноводство одговарају односним законима за државну установу — на коју интерпелацију министар г. Гојнић изјављује, да ће у своје вријеме одговорити.

Предсједник: Изјављује да је на дневном реду претрес нацрта адресе у начелу, па моли г. г. посланике за неколике ријечи и наставља: да Народно Представништво буде обазриво на спољну политику и да има на уму коректно држање на спрам свих велесила и њихових суверена. Народно Представништво има шљедовати узвишеном Господару, који је високо уздигао углед Црне Горе.

Јанко Спасојевић: Каже да као посланик не прима упушта.

Др. Марушић: Све ћемо примити што је у интересу пријестола, народа црногорскога и српске идеје.

Предсједник: Позива изјестице за два нацрта адресе г. г. Риста Поповића и Милосава Раичевића.

Ристо Поповић: почиње импровизаторски да објашњава адресу и пријестону бесједу, но већина скупштинска и предсједништво исте позва га да чита нацрт адресе већине, што је исти учинио.

Предсједник: Пита, хоће ли г. изјестици одборске већине образложити свој нацрт.

Ристо Поповић: Доказује, да је то хтио учинити прије.

Љубо Бакић каже: То се чини послје је читана.

Др. Марушић каже: Да је доста за сад образложења, већ да се остави за послје.

Председник: Пита извјестиоца одборске мањине, хоће ли образложити нацрт адресе.

Пилетић: Предлаже да извјестилац говори без предике, и то да говори у начелу; најприје извјестилац одборске већине, па извјестилац одборске мањине.

Др. Марушић: Предлаже, да се претрес одложи, што Скупштина усваја.

Потпредседник закључује сједницу, а идућу заказује за сјутрадан у 8 сати прије подне, и предлаже дневни ред: наставак дебате о нацрту адресе.

Секретари: Народне Скупштине,
Љуб. Бакић, В. Шако Петровић,
Милица Павићевић.

ЗАПИСНИК

од 5. новембра 1906. г.

VI редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине.

На дневном је реду претрес нацрта адресе у начелу.

Сједница је отворена у 8 сати прије подне.

За министарским столом сва г. г. министри.

Председник: отвара VI сједницу и позва г. г. посланике, да саслушају записник V сједнице.

Секретар: Чита записник V сједнице. Потпредседник позива секретара, да прочита два питања г. В. Гавра Вуковића, упућена на Министра иностраних дјела и двије интерпелације г. попа Војина Поповића, народног посланика, на Министра унутрашњих дјела и Министра војног.

Секретар: Чита питања на Министра ин. дјела, и то:

1. зашто трговински уговор између Србије и Црне Горе није ратификован, — на што министар Мијушковић одговара, да није за то што није још поднесен Српској Народној Скупштини;

2. за што није довршен пројект уговора за питање о напљедству црногорских поданика у сједињеним Америчким Државама, који је пројект предат у новембру прошле године овдашњем посланству Сједињених Сједињених Америчких Држава, — на које питање г. министар Мијушковић изјављује да ће доцније одговорити; и за тим се читају интерпелације:

1. Зашто је Министар унутрашњих дјела посебно наредбом уништио чл. 364. тачке 1. и 2. Кривичног Закона у корист Мухамеданаца, а на угрб обрета наше православне вјероисповјести — ка коју интерпелацију Министар унутрашњих дјела изјављује, да ће доцније одговорити;

2. Зашто је Министар војни дозволио, и по којему закону да Мухамедани као црногорски поданици презиру и одбацају грбове, које су као војене старјешине били на фесовима пришили — на коју интерпелацију Министар војни каже, да ће доцније одговорити.

В. Гавро Вуковић предлаже, да треба публиковати преко службог листа рад и записнике скупштинске.

С. Вулетич слаже се са предлогом В. Вуковића.

Председник каже да ће се о томе постарати предсједништво што прије.

За овим се прешло на дневни ред.

Ј. Љепава у дужем говору истиче министарске кризе на западу и говори о парламентаризму, па препоручује да се не критикује влада одмах, већ се то учини доцније. Ријеч му је закраћена, јер се удаљио од предмета.

Ј. Тошковић каже, да треба одговорити на Пријестону Бесједу онако како је то корисно за Господара, народ и Отаџбину, и слаже се, да се одмах не критикује влада, па прелази на претрес нацрта адресе, нарочито одборске мањине, гдје је ријеч, да је данашња влада наслиједила „пустош“.

Раичевић одговара на приговор Тошковића и каже, и ако је речено, да је данашња влада наслиједила пустош, ипак су за исти одговорни и данашњи Министри, који су имали удјела у раду прошле владе, а да у томе посланици не могу имати никаква удјела нити одговорности.

Гаврило Церовић предлаже, да се из нацрта адресе већине и мањине исцрпи оно, што је најважније, и то најбоље одговара нашем програму, — пошто су оба нацрта скоро истога начела.

Ј. Пламенац у дугом говору излаже, да данашња влада не одговара своје позиву како за унутрашње прилике, тако и за спољну политику, и из закључка његова говора провијава неповјерење влади.

Дожић жали, што посланик Пламенац сматра њих — Министре — за издајце, и што их напада.

В. Гавро Вуковић каже, да је данашња влада у Пријестони Бесједи увила траг њене невјеште политике, те није у адреси поменула одношаје са Енглеском, Француском и Италијом, доказујући, да су Енглеска, Француска и њихови суве-

рени били свагда на страни Црне Горе, а да то није споменуто због тога, што није споменуто Италија, са којом је наша политика — не обзирајући се на трговинске уговоре — управо таква, да смо пали у њено наручје, због чега је Русија спрема нас постала хладна, те су и одношаји између наше и руске владе изгубили тијесну везу, која нас је са моћном заштитницом свагда спајала. Уопште, и даље у своме говору Вуковић износи слаби успјех наше владе у спољној политици коју је ова влада од претходне у исправном стању наслиједила.

Председник: даје четврт сата одмора. Послије одмора Министар Мијушковић узима ријеч, и обраћа се Скупштини говорећи, да га је В. Вуковић изнио као талијанофила и ништа мање него издајника, и жали што га Скупштина осуђује, — па наставља: И Монопол Дувана, и уговоре за грађење железнице и пловидбе по Скадарском Блату чинила је бивша влада, у којој је по тим предметима главну улогу имао исти В. Вуковић, — а он, Мијушковић да је био у иностранству и нашао свршену ствар, за коју он није ни најмање одговоран. Даље: — да њему нијесу познати никакви хладни односи са Русијом, него на против најтјешњи додајући у прилог тога грађење руске капеле, за коју је руски Цар оставио на вољу нашем Господару да може сарадити величанствену цркву, која би одговарала нашој пријестоници; и напомиње да ако је било и ако има икаквих политичких рђавих односа, — то се омет има приспати г. Вуковићу због неке афере са Соловјевим, бив. секретаром овдашњег руског посланства.

Г. Мијушковић тврди да је доласком за Предсј. Гл. Држ. Контроле отворено очи Господару, нашао највиши неред, управо крађу код претходних министара и фактора; да их је предлагао за тамницу, али није успио; да је као Предсједник Гл. Државне Контроле и као министар финансија извео државу на прави пут и стао на пут нецјелиходном грабежу државног иметка, те је финансирање пошло правилним путем, да су чиновници почели одмах примати уредно плату. Даље доказује да је политика његовог претходника В. Гавра — политика бакшиша, а у прилог тврђења износи путовање В. Гавра у Париз, Рим, Цариград, као и једно писмо Душана Дрецуна, секретара посланства у Цариграду, у којем исти извјештава Министра Мијушковића, да је син В. Гавра носио некако писмо Султану.

Сердар Р. Пламенац: изјављује да ће радом контролне комисије и актима потврдити да је било неуредности у свима надлештвима, у руковању новца, истичући да је то била крађа, коју ће сами акти открити, — па изражава сажаљење, што је наша политика са Русијом слаба, доказујући да смо ми били вазда уз заштитницу, и да смо ми Црногорци виши Руси од самих Руса.

В. Г. Вуковић тврди, да је он са другима радио за уговор око Монопола, железнице и пловидбе по Скадарском Блату — али да је г. Мијушковић извео све то по својој жељи и плану; да је њему намењена изјава г. Мијушковића за политику бакшиша јер је писао приватно својим познаницима у Цариграду, да би му примили сина, којему је одузео стипендију г. Мијушковић; и да је државним пословима ишао у Париз, Рим и др. мјеста.

Сп. Пилетић виче да се тјерају лупежи и тражи да Скупштина изабере анкету ради прегледа рачуна у контроли те да се на тај начин констатују лупештине.

С. Вулетич слаже се Сп. Пилетићем и додаје да контролне реферате треба у златном ковчегу чувати.

Н. Татар предлаже да се не оптужује одмах влада, и да се не улази у преглед рачуна прошле владе прије Устава већ да то буде од дана Устава.

Дожић каже да се ми — односно влада — не бојимо, и да неће бјежати, но да ће давати за све објашњења.

Раичевић примјећује сердару Р. Пламенцу као Предсједнику Главне Државне Контроле, што се по свима контролним рефератима не поступа једнако.

Р. Пламенац каже, да Државни Савјет, па и сами министри и судови иду више против рјешена Глав. Државне Контроле.

Раичевић се објашњује за пресуду Књ. Обл. Суда у Никшићу изречену по кривичног писара, који је учинио дефицит за неколико хиљада, — на коју је пресуду апеловала Контрола.

Ј. Пламенац предлаже скупштинску анкету за прошлост из чега ће се саслашност моћи да оцијени, — па додаје, да је ријеч „пустош“ у адреси мањине бедем за данашњу владу, поводом чега узимају учешћа Вулетич и др. Марушић.

Сп. Пилетић, изјављује, да је сукоб између В. Вуковића у министра Мијушковића скренуо на дневни ред.

Раичевић чита нацрт адресе мањине, објашњује и њен садржај у појединостима и начелу, у коме објашњењу узимају учеш-

ће: Ј. Пламенац, Вулетич, Пилетић, Никола Јовановић, Јовета Ђетковић.

Р. Поповић чита нацрт адресе већине и објашњујући детаљно исту у појединостима и начелу.

Н. В. Митрополит примјећује одборској мањини зашто у свом нацрту адресе није унесено свештенство и црква, о чему узимају учешћа:

Н. Јовановић, Раичевић и др. Марушић који каже да не треба стављати завјесу на рад претходне владе, па детаљно износи значај адресе и одговорност владе.

Др. Марушић говори о спољној политици, нарочито узајамности балканских народа против Хришћана, које он с тога гледишта, што би ишли на подјелу и окупацију балканских народа, — назива анти-Хришћанима, па наставља да свештенству, поред тога што има засебне законе и поглавара, треба поклонити онолико пажње, колико дух савремености захтијева.

Поп Вуко Чејовић говори: да народ најжучније спомине установе Монопола Дувана па предочава колонизације Талијана у нашој земљи. Доказује, да су у Монополу радници скоро све Талијани са 5—16 хиљада круна годишње плате; док се нашим радницима плаћа дневно по 25—50 новчића. Доказује, да се дуван злонамјерно трује, те је и за здравље штетно.

Даље каже, упоредо, са установом Монопола расирострла се крађа, по да је мања кажњива, а већа награђена декорацијама и богатим пензијама.

Из свега говора изводи, да се наш народ особито млађи иселује, те наша земља опушће.

Потпредседник извјештава Скупштину, да закључује сједницу а другу заказује сјутра у 9 сати прије подне, — и позива одборе одсјека, да на 3 сата послји подне дођу и свој рад обављају.

Секретари: Народне Скупштине,
Љуб. Бакић, В. Шако Петровић,
Милица Павићевић.

Дворске и дипломатске вијести.

— Његово Краљевско Височанство Престолонашљедник Књаз Данило отпутовао је у понедељак рано изјутра у лов у околину Скадарског Језера, одакле се вратио у уторак.

— Предсједник Министарског Савјета и Министар Инostr. Дјела Господин Марко Радуловић учинио је јуче у пратњи I. секретара Министарства г. А. Мартиновића посјету господи члановима дипломатског кора, и том приликом представио им се у својству министра иностр. дјела.

— Министарство Инostr. Дјела нотом је извјестило господу дипломатске заступнике при нашем Двору о образовању и постављању нове Књажевске Владе.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Оставио посјетнице). Његово Височанство Књаз Мирко оставио је своје посјетнице у недјељу прије подне у ставовима нових министара.

(Министарске посјете). Предсједник Министарског Савјета и Министар Инostr. Дјела г. М. Радуловић са господом члановима нове владе посјетио је Његово Високопросвештенство Митрополита Господина Митрофану у Митрополији, а бив. предсједника Министарства г. Л. Мијушковића у његовом стану.

(Примили дужност). Чланови нове владе примили су од својих претходника у понедељак прије подне дужност и отпочели редован рад.

(Циркулар о новој влади). Све власти у земљи извјештене су телеграфским циркуларом да је кабинет г. Лазара Мијушковића поднио оставку, која му је уважена, и да је изишао указ о новој влади под предсједништвом г. Марка Радуловића, члана Државног Савјета.

(Нови потпредседник Скупштине). У недјељу прије подне, пошто је прочитана изјава нове владе у Нар. Скупштини, одмах је приступљено избору новог потпредседника, чије је мјесто остало упражњено уласком бив. потпредседника г. Мих. Ивановића у нови кабинет за министра унутрашњих дјела. Изабран је апсолутном већином народни посланик г. Гаврило Церовић, који је одмах заузео своје мјесто и народним посланицима

заблагодарио на повјерењу, обећавајући да ће настојати да са свога новог мјеста, пунога части, оправда својим радом драгоцјено му повјерење. Нар. Скупштина је топло поздравила новог потпредседника.

(Новине о промјени владе). Страни листови с интересовањем су пропратили министарску кризу у нас. Већи дио српских и хрватских листова, који пишу о промјени владе, с похвалом истичу правилан развој уставног и парламентарног живота у Црној Гори и у коректном држању нашег Владоца и у уставном режиму гледају залог за јачи напредак наше Отаџбине.

Лист Dubrovnik такође пропраћа промјену владе у нас, те се у једном засебном чланку о њој овако изражава:

„Мијушковића је влада пала. То је први успјех прве црногорске скупштине. На првој њеној сједници то се већ могло предвидјети. Испитати све психолошке узроке о овом поступку скупштине није лака ствар за онога, који није у Црној Гори дуго живио. Јавни живот црногорски није се до сада развијао пред очима цијелог свијета, нити је налазио израза у органима јавности. Стога је за све људе споља врло тешко ући у дубину узрока разних појава. Ово што се сад догодило, може се ипак врло лако разумјети. Суверено народно представништво жели да покаже и да докаже своју сувереност. То је много лакше било учинити с једним негативним поступком, него с једним позитивним, јер је за позитиван рад потребна егзекутивна власт, у коју легислатива има повјерење, а тога овом приликом у Црној Гори није било. Рад Мијушковићевог кабинета за нас је стога потпуно разумљив. Низ великих и оправданих незадовољстава, од којих велики дио потиче и из старог система, пали су на његову главу, и он, који је створио прву уставну владу, морао је пасти као прва жртва уставности. То је нужна иронија судбине.

Ми још не знамо нове министарске листе, али не сумњамо да ће она бити прави израз воље народног представништва и да ће бити састављена од људи, у чије лично поштење не смије нико сумњати. Само неограничено народно и владачево повјерење у стању је новим министрима омогућити успјех њихове тешке, врло тешке задаће, јер у Црној Гори треба многе ствари из основа почињати или из основа мијењати.

Књаз Господар, чије се уставно расположење јасно огледало у потпуно парламентарном поступку при избору нове владе, не ће сигурно стварати никакве запријеке бујици, која се зове воља народа. Боље је десет министарских криза, него и једна сјенка од државне кризе. Уставност је у Црној Гори једна нова ствар, али уједно и једна врло популарна ствар. — Црна Гора је у завидном положају да може без икакве опасности за државне интересе мијењати своје владе, али не може без опасности за спољство Црногорца мијењати системе владавине. Историја Србије у пошљедњим деценијама је јасан примјер, који се без сумње у Црној Гори не ће поновити“.

(Исправка). У записнику II. редовне сједнице Народне Скупштине, који је оштампан у пошљедњем броју „Гласа Црногорца“, поткрала се погрешка на мјесту, гдје се каже, да је народни посланик г. Марко Петровић задржао улцињски мандат, а треба да стоји барски, што се овим исправља.

ТЕЛЕГРАМИ

(Бечког Кор. Бироа).

Биоград, 14. новем. Пашић, одговарајући на интерпелацију Маринковића о политици владиној, изјавио је да су односи Србије са Бугарском, Румунијом и Турском уредни и пријатељски; да се између Србије и Аустро-Угарске постоји економски конфликт, али да су одношаји политички исправни; да су односи између српског двора и осталих дворова добри; да краљ прије него им учини посјете у сагласју са владом налази да је потребно да позна унутрашњост своје земље, и да су Русија и Аустро-Угарска изјавиле да реформе код Арнаута неће бити уведене, док се не учине у Старој Србији и Македонији. Иза ове изјаве прешло се на дневни ред.

Рим, 14. новем. Краљеви Италије и Грчке и Краљица Јелена и Титони са пратњом ишли су у лов на аутомобилима. Повратили су се ноћу.